

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 270/2022-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Peružekom, Podzámska 41/A, Hlohovec, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod ČVS:ORP-414/NM-NM-2015 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod ČVS: ORP 414/NM NM-2015 **porušené boli**.
2. Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod ČVS:ORP-414/NM-NM-2015 (v súčasnosti vedenom pod ČVS: ORP-112/VYS-NM-2022) **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré mu **j e** Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Nové Mesto nad Váhom **p o v i n n é** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia **410,26 eur**, ktoré **j e p o v i n n é** Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Nové Mesto nad Váhom zaplatiť právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 270/2022-19 z 1. júna 2022 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa z 18. apríla 2022, doplnenú dodatočne podaním jeho právneho zástupcu z 10. mája 2022, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-423/NM-NM-2015, neskôr vedenom pod ČVS:ORP-414/NM-NM-2015 a po vylúčení veci sťažovateľa 15. marca 2022 na samostatné konanie pod ČVS: ORP-112/VYS-NM-2022. V tomto konaní je sťažovateľ trestne stíhaný za prečin krádeže.

2. Okresné riaditeľstvo vzneslo sťažovateľovi trestné obvinenie ešte v roku 2015 (uznesenie ČVS:ORP-423/NM-NM-2015 z 5. augusta 2015 prevzal sťažovateľ 6. novembra 2015 v Rakúskej republike, pozn.), pričom doteraz nebolo uvedené trestné konanie ukončené. Sťažovateľ tvrdí, že v trestnej veci orgán činný v trestnom konaní (vyšetrovateľ okresného riaditeľstva) koná so zbytočnými prieťahmi. Samotné trvanie napadnutého trestného procesu 7 rokov od vznesenia obvinenia je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné, ničím neospravedlniteľné a nepochybné signalizuje, že v ňom nedošlo k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktorými je odstránenie právnej neistoty účastníkov konania. Okresné riaditeľstvo do dňa podania ústavnej sťažnosti nepodalalo na sťažovateľa ani návrh na podanie obžaloby a ani nezrušilo jeho obvinenie z roku 2015.

3. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru v bode 1 a prikázal okresnému riaditeľstvu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov. Zároveň sťažovateľ žiada o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného riaditeľstva, prehľad procesných úkonov a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie okresného riaditeľstva:

4. Okresné riaditeľstvo vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 30. júna 2022 uviedlo aj prehľad procesných úkonov, z ktorého vyplýva, že 5. augusta 2015 bolo v konaní vedenom pod ČVS: ORP-423/NM-NM-2015 vznesené obvinenie proti sťažovateľovi, [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Trestná vec obvinených bola 22. septembra 2015 z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti odstúpená na odbor kriminálnej polície okresného riaditeľstva, kde bola zaevidovaná pod ČVS: ORP-414/VYS-NM-2015. Dňa 18. decembra 2017 bolo trestné stíhanie prerušené v zmysle § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, pretože sťažovateľ pre políciu sa zdržiaval na neznámom mieste, poštu si v mieste bydliska

nepreberal a previerkami sa nepodarilo zistiť miesto jeho pobytu. Dňa 1. októbra 2019 bolo trestné stíhanie pokračované v zmysle § 228 ods. 5 Trestného poriadku, lebo dôvod na prerušenie pominul. Vykonanou lustráciou bolo zistené, že sťažovateľ sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody v Ilave. Prokurátor okresnej prokuratúry v Novom meste nad Váhom následne uznesením č. k. Pv 11/21/3304-36 zo 14. decembra 2021 zastavil trestné stíhanie sťažovateľa a spoluobvinených z dôvodu, že trest, ku ktorému môže trestné stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý bol obvineným pre iný čin už právoplatne uložený. Predmetné uznesenie v časti týkajúcej sa spoluobvinených nadobudlo právoplatnosť 31. decembra 2021. Prokurátor okresnej prokuratúry uznesením pod č. k. Pv 11/21/3304-46 z 24. februára 2022 podľa § 215 ods. 7 Trestného poriadku rozhodol o pokračovaní trestného stíhania sťažovateľa pre prečin krádeže spáchaný formou spolupáchateľstva, pretože ten vyhlásil do troch dní od doručenia uznesenia o zastavení trestného stíhania, že na prejednanie veci trvá. Trestná vec spoluobvinených bola 31. decembra 2021 právoplatne skončená [zastavená podľa § 215 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku]. Z uvedeného dôvodu bola 15. marca 2022 trestná vec sťažovateľa v zmysle § 21 ods. 1 Trestného poriadku (per analogiam) vylúčená na samostatné konanie, ktoré je vedené na odbore kriminálnej polície okresného riaditeľstva pod ČVS: ORP-112/VYS-NM-2022. Dňa 18. mája 2022 bolo trestné stíhanie prerušené v zmysle § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, pretože svedok [REDAKOVANÉ] pre políciu sa zdržuje na neznámom mieste, je na pohybe, nemá trvalý pobyt a je po ňom vyhlásené pátranie. Na margo ústavnej sťažnosti sťažovateľa a informácií v nej uvedených je potrebné uviesť, že celý priebeh vyšetrovania je ovplyvnený neprítomnosťou sťažovateľa a tiež spoluobvinených. Počas celej doby vyšetrovania boli vykonávané úkony v zmysle Trestného poriadku, ktorými by bolo možné zabezpečiť obvinených. Vyšetrovatelia, ktorí mali vec pridelenú, dbali na to, aby neboli porušené práva obvinených, predovšetkým zásada rovnosti zbraní, a teda, aby boli obvinení upovedomení o jednotlivých úkonoch trestného konania. Sťažovateľ tak ako v iných konaniach neustálymi námietkami, sťažnosťami, trestnými oznámeniami a inými činnosťami vstupuje do konania a narúša jeho plynulý priebeh. Od svojej mladosti je trestne stíhaný prakticky neustále, o čom svedčí aj jeho odpis registra trestov. Tvrdenie o nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní nie je pravdivé. Z vyšetrovacieho spisu je možné vyčítať jednotlivé úkony, ktoré boli v priebehu vyšetrovania vykonané. Vyšetrovanie bolo ukončené 24. novembra 2021 návrhom na zastavenie trestného stíhania obvinených.

II.2. Prehľad procesných úkonov:

5. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisu zistil obdobné procesné úkony, ako uviedlo okresné riaditeľstvo. Navyše, ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

5.1. Dňa 17. februára 2016 sa uskutočnil výsluch dvoch svedkov, 13. a 30. júla 2016 bol vypočutý sťažovateľ, ktorý vykonával trest odňatia slobody v Leopoldove za iné trestné činy. Pri výsluchu požiadal, aby mu bol opatrením ustanovený tlmočník do jazyka rómskeho, a keďže mu končí výkon trestu 30. júla 2016, žiadal, aby mu bol ponechaný ustanovený obhajca JUDr. Jozef Šimko.

5.2. Dňa 30. júla 2016 bol podaný okresnou prokuratúrou návrh na vzatie sťažovateľa do väzby. Sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu č. k. 0 Tp 76/2016 z 30. júla 2016. Z väzby bol prepustený 5. augusta 2016, ale následne bol dodaný do výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 1 mesiaca, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom č. k. 2 T 46/2015 právoplatným 29. júla 2016.

5.3. Dňa 27. januára 2020 okresné riaditeľstvo vyzvalo sťažovateľa, aby si zvolil obhajcu v prípravnom konaní (na výzvu nereagoval, hoci ju prevzal 3. februára 2020), a 11. marca 2020 požiadalo okresný súd, aby mu obhajcu ustanovil.

5.4. Uznesením č. k. 9 Tp 12/2020 sťažovateľovi bola za právnu zástupkyňu ustanovená JUDr. Alena Arbetová, avšak 9. júna 2020 požiadalo okresné riaditeľstvo okresný súd o zrušenie ustanoveného obhajcu, pretože sťažovateľ sa už nenachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Opatrením č. k. 2 Tp 19/2020 z 10. júna 2020 mu okresný súd zrušil ustanoveného obhajcu.

5.5. Dňa 19. augusta 2020 bol v konaní opätovne vypočutý sťažovateľ.

5.6. Podaním zo 17. mája 2021 okresné riaditeľstvo znovu vyzvalo sťažovateľa, aby si zvolil obhajcu, pretože sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Výzvu prevzal 21. mája 2021, ale v stanovenej 3-dňovej lehote na ňu nereagoval. Okresné riaditeľstvo preto 1. júna 2021 požiadalo sudcu pre prípravné konanie okresného súdu o ustanovenie obhajcu, ktorý mu 3. júna 2021 opatrením ustanovil JUDr. Adrianu Ručkayovú.

5.7. Uznesením Krajskej prokuratúry v Trenčíne č. k. KPt 662/21/3300-4 z 9. februára 2022 bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresnej prokuratúry č. k. Pv 11/21/3304-36 zo 14. decembra 2021 o zastavení trestného stíhania obvinených v uvedenej trestnej veci.

5.8. Dňa 12. apríla 2022 okresné riaditeľstvo vypočulo svedkyňu [REDAKOVANÉ].

5.9. Proti uzneseniu o prerušení konania v trestnej veci z 18. mája 2022 podal sťažovateľ sťažnosť.

II.3. Replika sťažovateľa:

6. Sťažovateľ, ako aj jeho právny zástupca na výzvu ústavného súdu vo svojom vyjadreniach doručených ústavnému súdu 15. a 18. júla 2022 v podstatnom uviedli, že orgány činné v trestnom konaní skutočne nekonali a vo vzťahu k sťažovateľovi neurobili žiadne úkony, napr. od 30. júla 2015 do 18. decembra 2017 a rovnako od 1. októbra 2019 do 24. novembra 2021. Nemôže byť na ťarchu sťažovateľa, že využíva všetky procesné možnosti na preskúmanie postupu vyšetrovateľa, resp. orgánov činných v trestnom konaní. Záver o tom, že pri rozhodovaní má súd prihliadať na to, že sťažovateľ je prakticky stíhaný od svojej mladosti, je preukázaním laxného prístupu orgánov činných v trestnom konaní vo vzťahu k sťažovateľovi. Okresné riaditeľstvo nemalo dôvod prerušiť trestné stíhanie, pretože v tom čase sa nachádzal v ústave na výkon trestu odňatia slobody v Rakúskej republike, a navyše, ak vykonávalo nejaké úkony, malo mať o tejto skutočnosti vedomosť (sťažovateľ k vyjadreniu priložil podanie justičných orgánov Rakúskej republiky adresované Okresnej prokuratúre Nové mesto nad Váhom, pozn.).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

8. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva z dôvodov uvedených v bode 2.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

10. Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy, nečakajúc na návrh strán.

11. Aj podľa judikatúry ESLP má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabráňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968).

12. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci vychádzal zo všeobecnej zásady uznávanej aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03).

13. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo ako poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa aj v prípravnom trestnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02, II. ÚS 649/2016, II. ÚS 215/2015). Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (I. ÚS 316/2014).

14. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

15. Predmetom posúdenia je trestné stíhanie (vyšetrovanie skutku podozrenia z prečinu krádeže), ktoré začalo v roku 2015, sťažovateľovi bolo doručené obvinenie 6. novembra 2015. Ako vyplýva z uvedených faktov, sťažovateľ bol vypočutý v sledovanom období 7 rokov celkom štyrikrát, čo potvrdil aj sám vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného riaditeľstva.

16. Z obsahu vyšetrovacieho spisu a postupu okresného riaditeľstva v predmetnom konaní je zrejmé, že prípadná právna a faktická náročnosť nebola príčinou doterajšej dĺžky konania. Konanie predstavuje z právneho hľadiska trestnú vec tvoriacu štandardnú a stabilnú súčasť rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní a, čo sa týka skutkovej zložitosti, táto tiež nebola preukázaná.

17. V správaní sťažovateľa ústavný súd zistil niektoré skutočnosti, ktoré mu možno pričítať na ťarchu pri posudzovaní doterajšej dĺžky konania. Okresné riaditeľstvo ho viackrát vyzývalo na zvolenie si obhajcu v prípravnom konaní, avšak na jeho výzvy, napríklad z 27. januára 2020 sťažovateľ (prevzal ju 3. februára 2020) a zo 17. mája 2021 (výzvu prevzal 21. mája 2021) vôbec nereagoval, čím sa konanie predlžovalo. Taktiež je nutné poukázať na to, že sťažovateľ bol v inej trestnej veci stíhaný a odsúdený i za zločin znásilnenia mladistvej osoby, kde mu bol vymeraný úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 286/2008-1244 z 23. apríla 2020 v trvaní 11 rokov, ktorý trest bol však zrušený rozsudkom nadriadeného súdu (Krajského súdu v Trenčíne z 25. januára 2021) a napokon mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov nepodmienečne, ktorý si teraz odpýkava v ústave na výkon trestu odňatia slobody, ako to vyplýva zo spisu, č. 1. 228 a nasl. Výkon väzby/trestu odňatia slobody sťažovateľa sa realizoval od 20. augusta 2015 – 11. marca 2016 (Rakúsko), od 11. marca 2016 – 29. marca 2017, od 9. augusta 2017 do 16. novembra 2017 (Rakúsko), od 4. decembra 2017 – 7. decembra 2018 (Rakúsko) a tiež od 29. mája 2019 – 26. mája 2020 a od 18. augusta 2020 – 25. januára 2021 (zistené z iného spisu sp. zn. IV. ÚS 178/2022, pozn.). Tieto okolnosti výrazne ovplyvnili rozhodovanie ústavného súdu pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia, pretože sťažovateľ si výsledok svojho terajšieho stavu zapríčinil v podstate sám. V trestnej veci prečinu krádeže okresné riaditeľstvo napokon zastavilo trestné stíhanie voči sťažovateľovi, ale ten s týmto zastavením nesúhlasil, pretože jeho zámerom bolo nepochybne podať ďalšiu ústavnú sťažnosť. V konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 178/2022 mu totiž bolo priznané nálezom z 28. júna 2022 finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur.

18. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného riaditeľstva v predmetnej trestnoprávnej veci. Ústavný súd konštatuje, že konanie bolo viac ako 21 mesiacov, od 18. decembra 2017 do 1. októbra 2019, prerušené zo zákonných dôvodov uvedených v bode 4. Samotný sťažovateľ uvádza, že okresné riaditeľstvo malo vedieť, že vykonáva trest v Rakúskej republike, a teda malo konať, a nie prerušovať konanie. K tejto poznámke ústavný súd uvádza, že nie je jeho úlohou spochybňovať postup okresného riaditeľstva v čase, keď prerušilo konanie, a skúmať, či zákonné dôvody na prerušenie trestného stíhania boli v tomto prípade splnené, ale jeho úlohou bolo predovšetkým posúdiť namietanú nečinnosť okresného riaditeľstva, ktorá bola v tomto konaní reálne zistená iba od 30. júla 2016 do 18. decembra 2017 v trvaní jedného roka a štyroch mesiacov. V inom období, ako to vyplýva z prehľadu procesných úkonov, neodôvodnená dlhšia alebo opakovaná nečinnosť už zistená nebola. Z pohľadu celkovej dĺžky konania však možno súhlasiť s námietkou, že takmer 7-ročné konanie je z ústavnoprávneho hľadiska zjavne neprimerané a zdĺhavé.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

20. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd prikázal okresnému riaditeľstvu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov.

21. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa nebolo prípravné konanie skončené, ústavný súd jeho požiadavke vyhovel a okresnému riaditeľstvu prikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

22. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia v sume 5 000 eur, čo odôvodňoval obdobím právnej neistoty a tým, že v dôsledku zbytočných prietáhov v napadnutom konaní nebolo možné rozhodnúť a uzatvoriť jeho trestnú vec, a tým mu umožniť viesť život bez ťarchy, že je trestne stíhaný.

23. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, ale pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

24. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal nielen na celkovú dĺžku napadnutého konania a nečinnosť zistenú zo spisu okresného riaditeľstva, ale taktiež i na správanie sťažovateľa v tejto veci, ktorá je osobou nenapraviteľnou z páchania svojich opakujúcich sa trestných skutkov. Je tiež evidentné, že sťažovateľ nesúhlasil so zastavením trestného stíhania v jeho trestnej veci z dôvodu uvedeného v bode 17.

25. Podľa názoru ústavného súdu priznanie finančného zadosťučinenia patrí aj sťažovateľovi, ale iba v minimálnej výške, pretože sa významnou mierou podieľal na doterajšej dĺžke konania. Ústavný súd pritom bral do úvahy aj to, že právna neistota sťažovateľa počas doterajšej dĺžky tohto konania, kde mu hrozí trest odňatia slobody na dva, resp. tri roky, oproti vykonávaniu trestu odňatia slobody za inú spomínanú závažnejšiu trestnú činnosť, nemohla dosiahnuť takú úroveň, ako to vyplýva z jeho návrhu na primerané finančné zadosťučinenie.

26. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že finančné zadost'učinenie v súlade s výrokom tohto nálezu (bod 3), ktoré je okresné riaditeľstvo povinné uhradiť sťažovateľovi, je za porušenie označených práv primeranou satisfakciou.

V.

Trovy konania

27. Ústavný súd napokon priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 410,26 eur za dva úkony právnej služby (bod 3 výroku nálezu), tak ako to požadoval.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky] a z výpočtového základu, ktorý je pre rok 2022 určený v sume 1163 eur. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je tak 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresné riaditeľstvo povinné uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu